

*Захаркіна Л.С., канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів і підприємництва;
Сигида Л.О.,
канд. екон. наук,
старший викладач кафедри маркетингу
Сумський державний університет
liubov.syh@gmail.com*

ІННОВАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ КРАЇН СВІТУ: ПІДХОДИ ДО ВИМІРЮВАННЯ¹

Питання визначення рівня інноваційної активності країн світу є особливо актуальним у час переходу до Індустрії 4.0 та формування ними власних стратегій випереджаючого інноваційного розвитку. Відповідно до цього були розроблені та активно функціонують рейтинги, покликані визначити інноваційність конкретних країн світу. Розглянемо деякі з них.

Так, щороку Європейським Союзом проводиться розрахунок сумарного індексу інноваційності за 27 показниками (European Innovation Scoreboard), який дозволяє всі країни об'єднати у 4 кластери: 1) «інноваційні лідери»; 2) «сильні інноватори»; 3) «помірні інноватори»; 4) «інноватори, що формуються» [1, с. 13].

Лідером 2017 р. стала Швейцарія (169,4), а загалом сумарний індекс інноваційності для Європейського Союзу протягом 2010-2017 рр. зріс на 5,8%. Зокрема, відбулися такі зміни у 2017 р. порівняно з 2010 р. [1, с. 15]:

1) для шести країн-членів результативність покращилася на 10 або більше відсотків: Литва (20,1%), Нідерланди (15,9%), Мальта (15,2%), Великобританія (14,0%), Латвія (11,6%) та Франція (10,1%);

2) для шести країн-членів результативність покращилася на 5-10%: Австрія (9,0%), Ірландія (8,5%), Іспанія (7,5%), Бельгія (6,8%), Люксембург (6,6%) та Швеція (5,5%);

3) для шести країн-членів результативність покращилася на менше ніж 5%:

---

¹ Робота виконувалася за рахунок бюджетних коштів МОН України, наданих на виконання науково-дослідної роботи № 0117U003922 «Інноваційні драйвери національної економічної безпеки: структурне моделювання та прогнозування»

Словаччина (4,8%), Польща (3,2%), Фінляндія (2,8%), Італія (2,0%), Словенія (1,4%) та Данія (0,7%);

4) для восьми країн-членів результативність знизилася на менше ніж на 5%: Угорщина (-0,1%), Греція (-0,9%), Німеччина (-1,3%), Португалія (-1,5%), Болгарія (-1,5%), Хорватія (-2,0%), Чехія (-2,9%) та Естонія (-3,2%);

5) для двох країн-членів результативність знизилася більше ніж на 5%: Кіпр (-9,2%) та Румунія (-14,0%).

За іншими країнами результати є такими [1, с. 30, 98]:

- Південна Корея – результативність збільшилася на 5,8%;
- Швейцарія – результативність збільшилася на 10%;
- Японія – результативність збільшилася на 2,2%;
- США – результативність збільшилася на 2,6%;
- Китай – результативність збільшилася на 13,4%;
- Україна – результативність знизилася на 1,8%.

Ще один індекс інноваційності розраховується агенцією Bloomberg – Bloomberg's Innovation Index, при цьому враховується 7 основних показників [2].

Відповідно до Bloomberg's Innovation Index два роки поспіль (у 2018 та 2019 рр.) лідером є Південна Корея, у 2019 р. на другому місці опинилася Німеччина, відставши від лідера лише на 0,08.

У розрізі окремих показників маємо такі основні результати щодо лідерів у межах кожного із досліджуваних показників [2; 3]:

1. Патентна активність: США, Китай та Люксембург.
2. Ефективність вищої освіти: Сінгапур, Словаччина, Литва.
3. Виробництво з доданою вартістю: Ірландія, Південна Корея, Німеччина.
4. Продуктивність: Ірландія, Ісландія, Люксембург.
5. Концентрація високотехнологічних виробництв: США, Франція, Німеччина.
6. Концентрація дослідників: Данія, Ізраїль, Швейцарія.

7. Витрати на науково-дослідну роботу: Південна Корея, Ізраїль, Японія.

Крім того, кожного року розраховується Global Innovation Index, що базується на двох субіндексах – вхідному та вихідному субіндексах. Вхідний субіндекс поєднує п'ять показників: 1) установи, 2) людський капітал та дослідження, 3) інфраструктура, 4) ринок та 5) складність бізнесу. А вихідний субіндекс складається з: 6) результатів знань та технологій та 7) творчих результатів. Загалом Global Innovation Index охоплює 80 показників [4].

За результатами 2019 згідно з цим індексом Швейцарія є найбільш інноваційною країною у світі, за нею ідуть Швеція, Сполучені Штати Америки, Нідерланди та Великобританія. Німеччина другий рік поспіль займає 9 місце, а Південна Корея впевнено рухається до 10-ки найінноваційніших, займаючи у 2019 р. 11 місце [5].

Таким чином, як бачимо за результатами дослідження, кожен із аналізованих індексів містить власний набір показників, які характеризують різні аспекти інноваційності. Тому доцільним є їхнє комплексне врахування.

Список використаної літератури

1. European Innovation Scoreboard 2018. European Union, 2018. 104 p.
2. Faisal Khan. Which are the most Innovative Economies of 2019? Aug 5. URL: <https://medium.com/technicity/which-are-the-10-most-innovative-economies-in-2019-51e30541fef1>.
3. Ashley Viens. The World's Most Innovative Economies. July 31, 2019. – URL: <https://www.visualcapitalist.com/the-10-most-innovative-economies-in-2019/>.
4. History of the Global Innovation Index. ABOUT THE GLOBAL INNOVATION INDEX. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/about-gii>
5. Soumitra Dutta. GLOBAL INNOVATION INDEX 2019. Creating Healthy Lives – The Future of Medical Innovation / Soumitra Dutta, Bruno Lanvin, and Sacha Wunsch-Vincent. 12th edition. 451 p.

Сигида Л.О., Захаркіна Л.С. Інноваційна активність країн світу: підходи до вимірювання. Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки: Збірник наукових статей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (16 – 17 квітня 2020 р.). Ч. 2. – Дніпро : НМетАУ, 2020. – С. 69-71.